

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 349/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Co 141/2009 a sp. zn. 4 Co 72/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2012 doručená sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 141/2006 [správne malo byť

konanie vedené pod sp. zn. 4 Co 141/2009 (pôvodné konanie, ktoré už posudzoval ústavný súd – II. ÚS 34/2011), resp. sp. zn. 4 Co 72/2011 (ostatné konanie), pozn.].

2. Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil takto:

„Proti rozsudku Okresného súdu Sp. Novej Vsi zo dňa 4. 5. 2009, sp. zn. 7 C/13/2006-138 som podal... odvolanie v zákonnej lehote. Ide o spor zo spoločnosťou O. v B.

Krajský súd... ako súd druhého stupňa o podanom odvolaní napriek uplynutiu 35 mesiacov v predmetnej veci neurčil termín pojednávania ani inak nerozhodol...

Krajský súd... rozhodol tak, že uznesením zo dňa 26. 11. 2010 vrátil vec súdu prvého stupňa. Tak rozhodnúť a vydať jednoduché uznesenie mohol Krajský súd do 11- mesiacov a nie to naťahovať až 18- mesiacov...“

3. Zo sťažnosti vyplýva, že po vrátení spisu súd prvého stupňa [Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“)] opätovne rozhodol, o čom svedčí tvrdenie sťažovateľa, že „Od vydania doplnujúceho rozsudku zo dňa 17. 1. 2011 o priznaní trov právneho zastupovania... Krajský súd ani po uplynutí ďalších 13 mesiacov neurčil termín pojednávania a ani iným spôsobom v predmetnej veci nerozhodol...“

Po smrti advokátky JUDr. V. Š. v mesiaci február 2011 som písomne žiadal dňa 18. 7. 2011 o ustanovenie iného advokáta na pokračovanie v zastupovaní. Žiadal som aj o oslobodenie od súdnych poplatkov...

Na moju žiadosť som neskôr dostal odpoveď z Okresného súdu dňa 20. 7. 2011 v ktorej je uvedené, že žiadosť bola odstúpená na Krajský súd v Košiciach...“.

4. Ďalej v sťažnosti v súvislosti s ustanovením § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uviedol, že nebolo potrebné podať sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). V tomto ohľade uviedol: „... Nie je povinnosťou občana sa sťažovať, ale je to len právo občana. Na druhej strane je však

povinnosťou súdu dodržiavať zákony a práva občanov a nie tieto zákony a práva úmyselne porušovať. Okrem toho nie je isté, či by sa niečo zmenilo a urobili by opatrenia na urýchlenie pojednávania....“

5. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Žiadam Ústavný súd Slovenskej republiky, aby mojej žiadosti vyhovel a prikázal Krajskému súdu v Košiciach vo veci konať a rozhodnúť.“

Súčasne žiadam, aby mne ako žalovanému bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 8289,47 EUR, ako náhradu nemajetkovej ujmy.“

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré

mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

9. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci predbežne skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd dopytom na krajskom súde zisťoval, či sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi krajského súdu.

10. V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

11. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť

takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon, podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

13. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

14. Sťažovateľ v prerokúvanej veci nespĺnil/nepreukázal požiadavku namietania priet'ahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov ani nepreukázal, že ju nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných

prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom... má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv“ (III. ÚS 44/03). Uvedená skutočnosť bola dôvodom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa pre jej neprípustnosť.

15. Ústavný súd v tejto súvislosti (bod 14) nesúhlasí ani s obranou sťažovateľa, ktorý nevyčerpanie „iných právnych prostriedkov nápravy“ (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) odôvodňoval iba s poukazom na to, že „... *Nie je povinnosťou občana sa sťažovať, ale je to len právo občana... Okrem toho nie je isté, či by sa niečo zmenilo a urobili by opatrenia na urýchlenie pojednávania...*“.

16. Pokiaľ sťažovateľ namietal prietahy v konaní krajského súdu vedeného pod sp. zn. 4 Co 141/2009, ústavný súd nad rámec už uvedeného dodáva, že v tejto časti už rozhodoval a uznesením sp. zn. II. ÚS 34/2011 z 3. februára 2011 sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Toto rozhodnutie preto v rozsahu namietanej nečinnosti krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 141/2009 bolo treba odmietnuť aj pre jej neprípustnosť z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

18. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom krajského súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012